

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Prøve i Dansk 3

Maj-juni 2023

Skriftlig del

Teksthæfte

Læseforståelse 2

Delprøve 2A: Læs skønlitteratur og bliv
en bedre leder

Delprøve 2B: Job og handicap

Delprøve 3: Vindmøller møder modstand

Der er et teksthæfte og et opgavehæfte.
Læs først instruktionen i opgavehæftet.

- Hjælpemidler: Ingen
- Tid: 65 minutter

Læs skønlitteratur og bliv en bedre leder

Vi læser skønlitteratur for at blive underholdt, men vi kan også bruge litteraturen til at blive klogere på os selv og andre. Det gælder fx for Ditte Simonsen.

Som topleder har man typisk en travl og krævende arbejdsdag, hvor det er vigtigt at være mentalt og fysisk på toppen hele tiden. Det er måske en af forklaringerne på, at mange topledere dyrker meget sport i deres fritid. Ditte Simonsen, der er leder i en større medicinalvirksomhed, er dog ikke til hård fysisk træning. Hun gør noget andet. Hun læser skønlitteratur:

”Jeg har altid elsket at læse og bruger i dag også skønlitteratur som inspiration til at blive en bedre leder. For når jeg læser skønlitteratur, bliver jeg ikke blot underholdt, jeg bliver også klogere på mennesker,” siger hun og fortsætter: ”For mig forholder det sig sådan, men for nogle kan det måske lyde overraskende, at man kan blive en bedre leder af at læse skønlitteratur. Mange topledere dyrker meget sport for at holde sig i god form og for dermed at være effektive på arbejdet. Læsning af skønlitteratur er jo på mange måder det modsatte af fysisk træning og mål, der skal nås. Det tager tid, og man sidder stille og roligt og slapper af.”

Ditte Simonsen arbejder sammen med to lederkolleger i et ledelsesteam. De har sammen ansvaret for en stor afdeling i virksomheden, men får også tid til at tale om ledelse generelt, og hvad de hver især gør for at blive bedre ledere. Ditte Simonsens kolleger er eksempler på topledere, der dyrker meget sport. De træner i et netværk sammen med andre

ledere og har sat sig som mål at gennemføre en ironman. De bruger meget tid på træningen, men den hårde træning og målet om at gennemføre en ironman giver dem både et mentalt og fysisk overskud. ”Det er klart min fornemmelse, at mine kolleger har glæde af deres træning,” siger Ditte Simonsen og fortsætter: ”Jeg tror, at fysisk træning kan give større mentalt og fysisk overskud, og at det kan give mere overskud til at tale med og lytte til fx medarbejderne, hvilket er helt centralt, når man skal lede andre mennesker.”

Det bliver dog aldrig Ditte Simonsens kop te at træne hårdt hver dag. ”Det overskud mine kolleger får af deres hårde fysiske træning, det får jeg gennem læsning. Jeg tror ikke, jeg ville have energi til min familie, hvis jeg som mine kolleger skulle op kl. 5 hver morgen til hård fysisk træning,” siger Ditte Simonsen.

Skønlitteraturen som inspirationskilde

Ditte Simonsen læser ikke kun skønlitteratur. Hun læser også faglitteratur om ledelse, men ikke med samme entusiasme. ”Mange ledere vil nok mene, at man som leder kan få mere ud af at læse managementlitteratur end skønlitteratur. Det vil jeg slet ikke afvise. Hvis man ikke interesserer sig for litteratur, så vil man nok ikke få meget ud af at læse romaner og poesi. Så får man ganske givet mere ud af at læse managementlitteratur, der tit rummer konkrete råd til, hvad man kan gøre for at blive en bedre leder. I skønlitteraturen skal man så at sige læse mellem linjerne for at få nogle råd til sin ledelse,” siger Ditte Simonsen.

Ditte Simonsen kan pege på flere områder, hvor litteraturen inspirerer hende mere end managementlitteraturen. ”Sproget er i sig selv en inspiration. Litteraturens sprog er levende og kalder på følelser, krop og sanser, detaljerede scenarier og refleksioner,” siger Ditte Simonsen og fortsætter: ”I managementlitteraturen er sproget ofte fyldt med abstrakte floskler og abstrakte beskrivelser af personers adfærd. Jeg kommer tit til at kede mig, når jeg læser en bog om management, og jeg bliver tit nødt til at springe noget over for at blive færdig. Jeg tror faktisk aldrig, det er lykkedes mig at læse en bog om management fra ende til anden.”

Hun føler sig også inspireret af de mange mennesker og universer, man møder i litteraturen. ”Nogle mennesker synes jeg godt om og andre knap så godt om. Når jeg læser om forskellige menneskers følelser, oplevelser og erfaringer, inspirerer de mig til at reflektere over, hvordan jeg selv er i forhold til mine medarbejdere, og de hjælper mig til at få et mere nuanceret blik på de beslutninger, jeg skal tage.”

Job og handicap

Der mangler arbejdskraft i Danmark, og der er brug for alle hænder og hoveder. Sådan lyder det ofte fra politikere og økonomer. Men det er ikke lige let for alle at få et arbejde. Heller ikke selvom de både har en god uddannelse og har lyst til at gå i gang med en karriere.

Det drejer sig blandt andet om de mennesker, der har et handicap.

1

Hvis man har et handicap, kan det derfor blive svært at passe et arbejde – men det er bestemt ikke sikkert! Sikkert er det dog, at der er færre nyuddannede med et handicap, der kommer i arbejde, end nyuddannede uden et handicap. Måske er det ikke så overraskende, men det var alligevel interessant nok til, at VIA University College satte sig for at undersøge det nærmere. Resultatet var rapporten *Fra uddannelse til første job – med handicap*, som udkom i 2020. Formålet med undersøgelsen var at finde ud af, hvor mange nyuddannede med et handicap, der er tilknyttet arbejdsmarkedet, og på hvilken måde de er det. Ja, og der er store forskelle i tilknytningen til arbejdsmarkedet.

2

Det er det, man kalder løntilskud. Men heldigvis er der mange, der har fået et helt almindeligt arbejde og derfor ikke længere får støtte fra det offentlige.

Konkret sammenlignede man nyuddannede med og uden et handicap i det første år, efter de havde afsluttet deres uddannelse. I perioden 2012-2016 var der 266.515 personer, der afsluttede en videregående uddannelse, og af dem havde 4.793 personer et handicap. Det svarer til cirka 1,8 % af alle nyuddannede i perioden. Tendensen var klar. Hele 81 % af de nyuddannede uden et handicap var efter tolv måneder kommet ind på arbejdsmarkedet.

3

Det er selvfølgelig ikke et acceptabelt resultat. Slet ikke når man tænker på, at mange af dem sagtens kan udføre arbejdet lige så godt som alle andre.

Måske handler de nedslående tal også om selvværdet hos de nyuddannede med et handicap. En tredjedel af dem mente, allerede mens de var studerende, at deres handicap ville få en betydning for, om de overhovedet kunne få et job. Og halvdelen mente, at deres handicap ville få stor betydning for, hvordan de ville klare deres job, hvis de endelig fik et.

Overraskende nok kunne 15 ud af 18 fortælle, at deres handicap enten har lille eller slet ingen betydning for deres arbejdsliv. På en måde er det gode nyheder. Men det er selvfølgelig ærgerligt, at der er så mange studerende med et handicap, der tror noget andet, mens de læser.

Endelig viste undersøgelsen også, at mange mennesker med et handicap ikke kender særlig meget til de mange forskellige støttemuligheder, der er på arbejdsmarkedet. Disse muligheder kaldes også for kompenserende ordninger, og de er til en vis grad finansieret af staten. Fx kan en person med et handicap få personlig assistance. Den personlige assistent kan fx hjælpe med bestemte løft, med at køre bil, med at skrive eller læse korrektur. Man kan også få betalt visse hjælpemidler. Det kan fx være særligt undervisningsmateriale, særligt værktøj eller en speciel indretning af kontoret. Endelig kan nyuddannede med et handicap også få løntilskud i deres første job. Det vil hjælpe dem til at få den første erfaring med det fag, de har uddannet sig indenfor, og til at skabe sig et netværk. De fleste mennesker – både dem med og uden et handicap – har oplevet, hvor vigtigt det er at have et bredt professionelt netværk.

Rapporten kommer selvfølgelig også med en række anbefalinger til, hvordan man kan gøre det lettere for mennesker med et handicap at komme i arbejde. Et af forslagene er at tilbyde dem et kursus i jobsøgning.

Desuden ville de måske have glæde af frivillige mentorer, der har samme uddannelse, som de selv har. Mentorerne ville kunne bidrage med viden om alt fra ansættelsesproces til arbejdspladskultur. Og hvem ved? Måske kan det hjælpe den enkelte med et handicap til hurtigt at komme ind på arbejdsmarkedet – og blive der.

Vindmøller møder modstand

Opsætningen af vindmøller har generelt både politisk og folkelig opbakning i Danmark. Der er (0)... nogle ulemper forbundet med vindmøller. Det gælder både for borgere, som bor tæt på de vindmøller, der sættes op, og for naturen.

Danmark har et ambitiøst klimamål om, at der i 2030 skal udledes 70 % mindre drivhusgas end i 1990. Målet skal nås ved at omstille det danske energiforbrug fra kul, olie og gas til grønne energiformer. Det er dyrt, men det er ikke den eneste (1) ... . For at lykkes med omstillingen er det nødvendigt at øge produktionen af grøn energi markant.

Det sker i Danmark i høj grad gennem en satsning på vindenergi. (2) ... er der i de senere år sat vindmøller op overalt i Danmark. Udviklingen er også blevet hjulpet på vej af, at det er blevet en bedre forretning at producere vindenergi. Teknologien er nemlig blevet bedre og møllerne større. Det har øget interessen blandt private firmaer for at investere i store vindmølleprojekter. Men flere steder møder projekterne modstand fra lokale borgere. De store vindmøller kan (3) ... ses og høres vidt omkring.

For at undgå ulemperne med støj og med, at de store vindmøller kan ses på lang afstand, kan man sætte dem op på havet. (4) ... er imidlertid, at

de er dyrere at sætte op på havet, og jo længere ude på havet de sættes op, jo dyrere er det. Man vælger derfor ofte mellemløsningen og bygger havvindmøllerne relativt tæt på kysten. Her kan de dog stadig ses fra land, og det kan få berørte borgere til at protestere. De mener ikke, at netop deres udsigt skal forstyrres af vindmøller, og at (5) ... møllernes placering inden for synsvidde også er, at deres huse vil falde i pris.

Protesterne kan sætte de lokale politikere i landets kommuner under pres. Det er nemlig kommunerne, der afgør, hvor møllerne skal sættes op. Det er også kommunerne, der skal behandle klager fra borgerne. Når borgere klager, kan det (6) ... kommunernes sagsbehandling af vindmølleprojekter. Nogle gange kan en klagesag faktisk ende med, at projekter ikke blot trækker ud, men helt må opgives.

Det er dog ikke kun borgernes (7) ... at sætte vindmøller op, der kan forsinke eller forhindre processen. Det kan også hensyn til naturen. Store dele af Danmarks natur er nemlig sikret med *Naturbeskyttelsesloven*. Undersøgelser af, om beskyttede dyrearter er truet, eller om havstrømme forstyrres, kan være meget tidskrævende. Hvis en undersøgelse ender med at (8) ..., at opstillingen af vindmøller kan skade naturen, kan dette også føre til, at planer om at sætte vindmøller op opgives.

